

- 38 Jullie hebben gehoord dat gezegd werd: “Een oog voor een oog en een tand voor een tand.”
- 39 En ik zeg jullie je niet te verzetten tegen wie kwaad doet, maar wie je op de rechterwang slaat, ook de linkerwang toe te keren.
- 40 Als iemand een proces tegen je wil voeren en je onderkleed van je wil afnemen, sta hem dan ook je bovenkleed af.
- 41 En als iemand je dwingt één mijl met hem mee te gaan, loop er dan twee met hem op.
- 42 Geef aan wie iets van je vraagt, en keer je niet af van wie geld van je wil lenen.
- 43 Jullie hebben gehoord dat gezegd werd: “Je moet je naaste liefhebben en je vijand haten.”
- 44 En ik zeg jullie: heb je vijanden lief en bid voor wie jullie vervolgen,
- 45 alleen dan zijn jullie werkelijk kinderen van je Vader in de hemel. Hij laat zijn zoon immers opgaan over goede en slechte mensen en laat het regenen over rechtvaardigen en onrechtvaardigen.
- 46 Is het een verdienste als je liefhebt wie jou liefheeft? Doen de tollenaars niet net zo?
- 47 En als jullie alleen je broeders en zusters vriendelijk bejegenen, wat voor uitzonderlijks doe je dan? Doen de heidenen niet net zo?
- 48 Wees dus volmaakt, zoals jullie hemelse Vader volmaakt is.

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Een kwaal waar nogal wat mensen onder schijnen te lijden is perfectionisme.

Dat is jezelf en anderen zulke hoge maatstaven stellen waardoor steeds weer teleurstelling de overhand krijgt omdat het vereiste niveau niet wordt gehaald.

Hoge eisen aan jezelf stellen: het zou komen door je opvoeding - je mag niks fout doen-.

Door de reclame - je moet ook dat artikel van dat merk in huis hebben-

Door allerlei mode en trends - om in te zijn moet je dit dragen en daaraan meedoen.

En het kan komen door onze prestatie maatschappij - steeds beter, steeds hoger, steeds sneller.

En wie de gesel van het perfectionisme kent en er wellicht overspannen of burnout van is geworden, hoort Jezus ook nog eens zeggen: "Wees dus volmaakt".

Dat Jezus ook een oproep tot volmaaktheid doet is niet om blij van te worden.

Want wie wil opgekrikt worden tot een niveau dat je nooit haalt?

Nu kan je zeggen: het volmaakt zijn betekent vooral "consequent-zijn", of mens-uit-één-stuk-zijn, onverdeeld.

Maar ja, volmaakt zijn, consequent zijn zoals de Vader in de hemel dat is, dat is nogal wat.

Wat bedoelt Jezus daar nu mee?

Had Hij die oproep tot volmaakt zijn niet beter achterwege kunnen laten?

Laten we eerst maar aan elkaar duidelijk maken dat zo consequent mogelijk leven, een streven naar een zekere perfectie, niet zomaar verkeerd is.

Wat zou u er van vinden als een chirurg tegen u zegt vlak voor de operatie: ik ben tevreden als 5 van de 10 patiënten mijn operaties overleeft.

U zult zeker zeggen tegen de chirurg: u streeft er maar naar dat iedereen in leven blijft, want anders.... Of wellicht heeft u al een second opinion aangevraagd.

De chirurg moet namelijk aan de hoogste eis voldoen!

Ander voorbeeld: als ik van hier naar Rotterdam rijd kan ik ook niet zeggen: als ik me maar aan de helft van de verkeersregels houd dan zit het wel goed.

Welnee, ik moet me aan alle regels houden. Het kan een zaak van leven of dood zijn.

Uw accountant mag ook niet zeggen: ik heb een globale opgave gedaan voor de belasting . Welnee, hij moet dat tot en met de komma goed doen.

Bij de renovatie van ons kerkgebouw moest alles goed berekend worden want anders zouden we straks in een instortende kerk zitten.

Ik wil maar zeggen: in veel moet de hoogste eis worden gesteld, naar volmaaktheid worden gestreefd, juist om het leven te bevorderen en het veilig te stellen.

Vandaaruit is het geen onzin als Jezus oproept om ook in de geestelijke dingen volmaakt te zijn.

Jezus legt in Mattheus 5 - de bergrede wordt die genoemd- de Thora uit, de wet van God.

Hij staat daar -als eens Mozes op de berg Sinai- als een nieuwe Mozes op een berg in Galilea.

Je vindt op die berg in Galilea vandaag een kerk die achthoekig is gebouwd: acht is het getal dat spreekt van een nieuwe wereld die Hij met ons binnengaat.

Mattheus de evangelist heeft zijn evangelie trouwens ook prachtig gecomponeerd.

Als er in hoofdstuk 1 over de stamboom van Jezus wordt verteld, -letterlijk 'genesis=wording- wordt verwezen naar het eerste Bijbelboek -Genesis- over de wording van de wereld.

Als er in hoofdstuk 2 wordt gesproken over de vlucht van Jozef, Maria en het kind naar Egypte, wordt verwezen naar het tweede boek van de Bijbel Exodus, dat vertelt van het komen en uitrekken van Israel in en uit Egypte.

Als er in hoofdstuk 3 over de doop van Jezus wordt verteld, dan denken we aan de doortocht van Israel door de Rietzee.

En als er in hoofdstuk 4 wordt bericht over de 40 dagen verzoeking in de woestijn, dan denken we aan de 40 jarige tocht van Israel door de woestijn.

Nu in hoofdstuk 5 zijn we verwezen naar de berg Sinai waar eens de wet werd gegeven en die wet gaat Jezus op die berg in Galilea in de harten schrijven, radicaliseren.

Jezus zegt dat Hij niet gekomen is om de wet af te schaffen - geen tittel of jota zelfs te willen laten vallen - maar om die juist te vervullen.

Telkens hoor je dat Jezus zegt: "jullie hebt gehoord dat gezegd werd... "en Ik zeg jullie".

En met dat "en Ik zeg jullie" wil Hij doorstoten naar wat die wet oorspronkelijk bedoelt.

Dat is nodig, want steeds hebben mensen blijkbaar de neiging om het gebod van God te vermenschelijken, in de zin van er "een haalbare kaart" ervan te maken, ze acceptabel voor henzelf te maken en verteerbaar voor de omgeving.

Alsof je Jezus dan bezig ziet de hele korst van de traditie rond de geboden eraf te bikken opdat alles in zijn oorspronkelijke glans weer helder gaat stralen.

Dat onderwijs wordt dan afgesloten met de uitspraak: "Wees dus volmaakt zoals jullie Hemelse Vader volmaakt is"

M.a.w. denk erom: wees consequent, laat het gebod ten volle gelden in de omgang met God en elkaar en doe niet half, want zo is God ook niet.

Volmaakt zijn: Jezus laat dat zien aan het gebod: "een oog voor een oog, een tand voor een tand"

De diepste bedoeling van het gebod was het indammen van het geweld in dit geval de bloedwraak waarbij een misdaad harder werden vergolden.

Iemand als Lamech verwoordt dat in Genesis 4 als hij zegt: Wie mij verwondt, die sla ik dood, zelfs wie mij maar een striem toebrengt. Kaïn wordt zevenmaal gewroken, Lamech zevenenzeventigmaal.'

Dat is bloedwraak en dat kom je vandaag nog tegen, ook in de eerwraak. Dan wordt een vrouw die eindelijk bij haar man gewelddadige man weg heeft kunnen vluchten gestraft met steniging.

Om dit geweld in te dammen wordt dan als strafmaatregel gesteld: "een oog voor een oog, een tand voor een tand"-

Iemand verdient niet meer straf dan de misdaad die hij heeft gepleegd.

Maar nu zegt Jezus: wie volmaakt wil zijn en in de dagelijkse omgang met elkaar het geweld echt wil indammen moet verder gaan dan een oog voor een oog en een tand voor een tand, verder dan sla jij mij, dan sla ik jou.

Nee, dan moet het als volgt gaan: als iemand jou op rechterwang slaat keer hem dan ook de linkerwang toe.

Bedoelt Jezus dat ik me dan onder de mat moet laten lopen, moet ik een slappeling worden en alles over me heen laten komen, slikken, mezelf geheel ontwapenen?

Nee!!!

Heeft u al eens geprobeerd iemand een klap op de rechterwang te geven?-het zal u niet lukken of u moest linkshandig zijn. Met je rechterhand sla je altijd op iemands linkerwang!

Die klap op de rechterwang is een tik met de rug van je rechterhand.

Dat gebaar is vandaag nog in Joodse kringen bekend is als een akte van belediging. Zoals het in de Arabisch wereld een belediging is om je schoen op te heffen!

Wie zo'n tik ontving en daarna zijn linkerwang toekeerde gaf te kennen dat hij of zij de belediging niet aanvaardde.

Jezus bedoelt dus dit: als je de diepste intentie van de strafwetregel "oog voor een oog en tand voor een tand" in praktijk wilt brengen en die intentie is -het geweld indammen-, probeer dan niet verstrikt te raken in die duivelskring van beledigd worden en weer beledigen, van haat tegenover haat...

M.a.w. als je volmaakt wilt zijn zoals God volmaakt is dan moet je niet zomaar de strijdmethodes van de ander overnemen.

Wees creatief in het vinden van wegen die het geweld en de verwijdering stoppen.

Verzet je niet tegen wie kwaad doet: ga wie kwaad doet niet te lijf met dezelfde methodes.

De linkerwang toekeren - daarmee word je nog geen slappeling waarvan anderen misbruik maken - soms moet je duidelijk laten merken dat je iets niet accepteert van een ander als je tegelijkertijd maar aangeeft: ik wil contact met je en geen verwijdering.

En als mensen je op je werk eruit willen gooien of wanneer je concurrent je kapot wil concurreren?

Je linkerwang toekeren is dan: zoeken naar middelen en gedragingen die duidelijk laten zien dat je het niet neemt zonder dat ook jij over lijken gaat.

De linkerwang toekeren internationaal: nee, het leger moet niet afgeschaft worden, er zullen defensie-inspanningen moeten zijn, maar dat wil niet zeggen dat je zomaar het wapenarsenaal en de oorlogszuchtige taal van de ander over moet nemen - signalen van vrede geven.

Volmaakt zijn, de diepste bedoeling van het gebod laten gelden is meer dan het gewone doen - is proberen te ontsnappen aan dat weegschaal-denken.

Het gebod van de naastenliefde is niet bedoeld om ervan te maken: heb alleen die naaste lief die voor jou acceptabel is.

Het is niet alleen diegene groeten, die ook jou groet, maar er zelf mee beginnen ongeacht wie het is.

Het is niet alleen een kaartje naar iemand sturen omdat je hoopt: ik krijg er dan een terug.

Het is de ander niet negeren en je vijand niet haten, maar leren lief hebben. En dat is wat anders dan iemand lief vinden!

Daar komt het gebod van de naastenliefde op aan.
Er is dus heel wat werk aan de winkel als je Jezus hoort spreken.

Maar slaat Jezus -door zo radicaal te zijn - ons dan niet met de gesel van perfectionisme?
Dat kan het geval zijn als je vergeet Wie dit zegt.
Maar de gesel verdwijnt als je hoort met Wie je te maken hebt.
De apostel Paulus roept elders de mensen op met een beroep op Gods barmhartigheid te ontdekken wat God van je wil, het goede en volmaakte.
Met een beroep op Gods barmhartigheid, dat is Christus
En elders roept hij ook op 'in Christus', dat is in het krachtenveld van de Heer te leven.
Wees dus volmaakt - het zijn woorden die klinken vanuit Hem, Zijn liefde.
Dan is de oproep "weest volmaakt" bijna geen bevel meer want moet je een steen die in de zon ligt bevelen om warm te worden? Die is al warm!
Zoals de maan alleen het licht van de zon reflecteert zo geven wij Gods licht door.
Als je weet van Gods vergevende liefde, als je ziet dat God zich in Jezus niet heeft aangepast aan onze halfheid, maar Zelf heel radicaal is geweest - Hij liet de zon niet schijnen over bozen en goeden en Hij heeft het laten regenen over rechtvaardigen en onrechtvaardigen, dan kan het niet anders of je gaat vragen naar het volle pond van Gods geboden.
Het kan niet anders of je verlangt naar consequent leven.
Is de last van zo'n leven niet te zwaar?
Het is even zwaar als die man die in de bergen sjouwde met 10 kilo op zijn rug.
Toen hem werd gevraagd: hoe houd je dat vol, antwoordde hij: jij weet niet dat ik 10 kilo diamanten bij me draag en als ik bedenk hoeveel dat waard is voel ik me 20 kilo lichter!
Zo is het ook: als je weet wie de geboden geeft en uitlegt - Jezus Zelf die zich heeft gegeven voor ons-, wordt niet terneergedrukt maar opgericht. Amen

Orde voor zondag 27 februari 2011
10.00 uur Emmauskerk Middelharnis
Voorganger: Ds. Leen Jan Lingen
Organist: dhr Bas van Beek
Achtste zondag Epifanie/Zondag sexagesima (60^e)

Zingen: Psalm 19:2
Stilte- bemoediging- groet
Zingen: Klein Gloria
Gebed van verootmoediging
Genadewoord
Zingen: Gezang 463:1,4
Leefregels
Zingen: Psalm 119:12
Gebed
Zingen: Samen in het licht
Lezing OT: Deuteronomium 30:15-20
Zingen: Gezang 7:1,4
Lezing NT: Mattheus 5:38-48
Zingen: Gezang 104
Verkondiging

Zingen: Gezang 473:1,2,5,10

Collecte

Gebeden

Zingen: Gezang 481:1,4

Zegen